

Godišnje
izvješće

2021

SLUŽBA ZA ANTIDOPING
HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO (HZJZ)

Sadržaj

UVOD.....	2
1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE	4
2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I UPRAVLJANJE REZULTATIMA... 6	
3. PREVENCIJA DOPINGA	12
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	17
5. TERAPIJSKA IZUZEĆA.....	20
6. MEDICINA I ZNANOST	23
7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME.....	23

UVOD

Od 1. siječnja 2019. godine stupanjem na snagu Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018), te prema odredbi članka 274., Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) preuzeo je sve obveze i aktivnosti Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping (HZTA). Služba za antidoping HZTA u toj tranziciji pozicionirana je kao Služba za antidoping u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (Služba za antidoping HZJZ-a).

Osnovni cilj Službe za antidoping HZJZ-a je zaštititi osnovno pravo sportaša da sudjeluju u sportu bez dopinga i na taj način promovirati zdravlje, pravednost i jednakost za sve sportaše.

Taj cilj se postiže stvaranjem i provođenjem usklađenih, ujednačenih i učinkovitih antidopinških programa na nacionalnom i međunarodnom nivou.

U postizanju cilja HZJZ preko Službe za antidoping, predlaže i provodi mjere u borbi protiv dopinga, primjenjuje Pravilnik za borbu protiv dopinga HZJZ-a, odredbe Konvencija UNESCO-a, Kodeksa WADA-e (Svjetska antidopinška agencija), pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog odbora, te provodi sustavno praćenje i usklađivanje akcija vladinih i nevladinih organizacija.

U postizanju cilja Služba za antidoping će predlagati i provoditi mjere u borbi protiv dopinga, primjenjivati Pravilnik o antidopingu, odredbe Konvencija UNESCO-a i Vijeća Europe, Kodeksa WADA-e (Svjetska antidopinška agencija), pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog odbora, te provoditi sustavno praćenje i usklađivanje akcija vladinih i nevladinih organizacija.

U svrhu provođenja mjera i aktivnosti antidopinškog programa Služba za antidoping surađuje s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom turizma i sporta, Upravom za sport pri Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvom pravosuđa i uprave, Ministarstvom unutarnjih poslova, Državnim odvjetništvom, Ministarstvom financija – Carinska uprava, Uredom pravobraniteljice za djecu, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom kulture i medija – Odjel za UNESCO i Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

U sklopu nevladinih organizacija Služba za antidoping surađuje s UNESCO-om, WADA-om, Vijećem Europe, iNADO-om, CEADO-om (Srednjoeuropska antidopinška organizacija), Hrvatskim olimpijskim odborom, Hrvatskim paraolimpijskim odborom, Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora, Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom olimpijskom akademijom, Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode, Hrvatskim školskim sportskim savezom, nacionalnim sportskim savezima i sportskim klubovima u Republici Hrvatskoj, nacionalnim antidopinškim organizacijama drugih zemalja, UEFA-om, World Athletics-om (prije IAAF) i drugim međunarodnim sportskim savezima.

U 2021. rad Službe za antidoping HZJZ-a odvijao se u sedam glavnih područja:

1. Provođenje i usavršavanje pravne regulative
2. Provođenje dopinških testiranja, istraga i postupanje s rezultatima
3. Prevencija dopinga
4. Međunarodna suradnja
5. Terapijska izuzeća
6. Medicina i znanost
7. Održavanje prostora i opreme

1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE

Od 2019. godine HZJZ je kao pravni slijednik HZTA-e postao obveznik Kodeksa WADA-e. Potpisan je Ugovor između WADA-e i HZJZ-a u vezi korištenja sustava ADAMS.

Tijekom 2021. godine rad Službe za antidoping se odvijao u skladu s Pravilnikom za borbu protiv dopinga HZJZ. Dodatni pravilnici i poslovnici bitni za rad Službe za antidoping bili su sljedeći: Pravilnik o provođenju dopinške kontrole, Pravilnik o akreditaciji i reakreditaciji dužnosnika dopinške kontrole, Pravilnik o odobravanju TUE, Poslovnik stegovnog i žalbenog vijeća i Poslovnik savjeta za znanost. Mandatna vijeća osnovana radi provođenja antidopinških aktivnosti bila su sljedeća: TUE Povjerenstva, Stegovno vijeće, Žalbeno vijeće i Savjet za znanost.

Usklađivanje antidopinških dokumenata s novom antidopinškom regulativom

Krajem 2020. godine, radi usklađenja s novom antidopinškom regulativom, odobreni su novi antidopinški dokumenti koji su stupili na snagu 1. siječnja 2021.: Pravilnik o antidopingu, Pravilnik o terapijskim izuzećima i Poslovnik stegovnog vijeća.

U 2021. godini Služba za antidoping HZJZ-a provodila je temeljem Pravilnika o antidopingu odredbe Kodeksa Svjetske antidopinške agencije, Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća, Međunarodnog standarda za testiranja i istrage, Međunarodnog standarda za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodnog standarda za laboratorije, Popisa zabranjenih sredstava za 2021., Međunarodnog standarda za sukladnost s Kodeksom, Međunarodnog standarda za edukaciju i Međunarodnog standarda za postupanje s rezultatima.

Tijekom 2021. godine održani su brojni online sastanci pod organizacijom CEADO (Central European Anti-Doping Organization). Članovi CEADO-a su antidopinške organizacije Austrije (NADA Austria), Mađarske (HUNADO), Poljske (POLADA), Republike Češke (CADC), Slovačke (SADA), Slovenije (SLOADO), Srbije (ADAS) i Hrvatske (HZJZ). Nije bilo planiranih sastanaka tijekom održavanja različitih antidopinških događaja zbog pandemije korona virusom.

U suradnji sa Upravom za sport pri Ministarstvu turizma i sporta provodile su se konzultacije vezane uz upite raznih tijela vezanih uz sport i antidoping. Također su provedene konzultacije vezane uz izvješće radne skupine za praćenje sukladnosti s Konvencijom Vijeća Europe za

antidoping s ciljem ispunjavanja obveza prema Antidopinškoj konvenciji Vijeća Europe i prema Kodeksu WADA-e.

Na temelju izvješća monitoring vizite Vijeća Europe i WADA-e dalje su se provodile aktivnosti usklađivanja s Konvencijom. Predloženo je osnivanje radne skupine za koordinaciju antidopinške politike radi učinkovitog dijeljenja informacija i planiranja antidopinške strategije na nivou vladinih i nevladinih tijela uključenih u pitanja razvoja sporta i/ili dopinga u Republici Hrvatskoj. Aktivnosti vezane uz koordinaciju antidopinške politike u skladu s nacrtom izvješća radne komisije za praćenje sukladnosti Vijeća Europe planiraju se prema posebnom cilju 6.1.6 Nacionalnog programa športa 2019-2026.

2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I POSTUPANJE S REZULTATIMA

U skladu s međunarodnim trendovima u borbi protiv dopinga testiranje se planira i provodi sa sve većim osloncem na podatke prikupljene iz raznih izvora, a povezane s mogućim korištenjem zabranjenih tvari i sredstava.

Testiranje u 2021. godini provedeno je u skladu s revidiranim Planom testiranja, a u skladu s Tehničkim dokumentom za specifičnu sportsku analizu WADA-e.

Testiranja

U skladu s odredbom 4.2 Međunarodnog standarda za testiranje i istrage WADA-e izrađen je Plan testiranja za 2021. godinu, u kojem su procijenjeni faktori rizika za svaki pojedini sport, uzevši u obzir povijest dopingiranja i popularnost pojedinih sportova u Republici Hrvatskoj. Na osnovu iskustva iz prethodnih godina planirano je povećanje broja testiranja u sportovima za koje je procijenjeno da je mogućnost dopingiranja najveća. U Planu testiranja dosljedno je primjenjivan WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu (TDSSA2021). Također, za 2021. godinu u Planu je bilo planirano povećati broj testiranja.

U 2021. godini, u Nacionalnom programu, prikupljeno je ukupno 725 uzoraka na dopinškim kontrolama. U skladu s međunarodnim standardima od ukupnog broja uzoraka analizirano je 710 uzoraka od čega 294 na natjecanju, a 416 izvan natjecanja. Provedene su 93 analize iz krvi, od čega je prikupljeno 57 uzoraka za detektiranje prisutnosti hormona rasta, a 36 uzoraka prikupljeno je u programu biološke putovnice sportaša (svi izvan natjecanja). Provedeno je 617 analiza iz urina kao biološkog materijala.

Provedeno je 124 testiranja na egzogenu primjenu tvari koje stimuliraju eritropoezu, 122 testiranja na egzogenu primjenu čimbenika otpuštanja hormona rasta i 57 testiranja na egzogenu primjenu hormona rasta.

Dopinška testiranja u nacionalnom programu

SPORTOVI/DISCIPLINE	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	ESA	GH	GHRF	ABP
<i>plivanje sprint</i>	16	4	20	3	0	4	0
<i>plivanje srednje pruge</i>	9	0	9	2	0	3	0
<i>plivanje duge pruge</i>	3	8	11	8	0	3	8
<i>plivanje paraolimpijci S4/SB4/SM4-S9/SB8/SM9</i>	3	1	4	4	0	0	0
<i>vaterpolo</i>	20	24	44	4	4	4	0
<i>atletika skokovi</i>	4	12	16	2	2	2	0
<i>atletika duge pruge</i>	6	25	31	26	0	4	18
<i>atletika srednje pruge</i>	6	0	6	2	1	1	0
<i>atletika sprint</i>	6	0	6	1	1	1	0
<i>atletika bacanje</i>	9	17	26	1	2	7	1
<i>biciklizam BMX</i>	0	3	3	1	1	1	0
<i>biciklizam cestovni</i>	0	2	2	1	0	1	0
<i>gimnastika</i>	6	20	26	3	2	3	0
<i>karate</i>	0	12	12	2	2	2	0
<i>powerlifting</i>	25	3	28	1	8	11	0
<i>kickboxing</i>	6	0	6	1	0	2	0
<i>veslanje</i>	7	9	16	9	2	2	9
<i>jedrenje</i>	0	11	11	0	0	0	0
<i>boks</i>	0	11	11	3	2	2	0
<i>streljaštvo</i>	0	18	18	0	0	0	0
<i>judo</i>	6	10	16	2	2	3	0
<i>taekwondo</i>	6	21	27	3	3	3	0
<i>taekwondo paraolimpijci</i>	0	1	1	0	0	1	0
<i>ronjenje apnea</i>	6	0	6	2	0	0	0
<i>odbojka</i>	19	24	43	4	0	8	0
<i>nogomet</i>	50	18	68	7	5	7	0
<i>hrvanje</i>	0	42	42	9	4	11	0
<i>rukomet</i>	18	24	42	4	4	4	0
<i>košarka</i>	28	22	50	6	3	6	0
<i>stolni tenis</i>	6	12	18	2	1	2	0
<i>stolni tenis paraolimpijci</i>	0	3	3	0	0	0	0
<i>kajak kanu slalom</i>	0	3	3	1	1	1	0
<i>kajak kanu sprint</i>	0	3	3	1	1	1	0
<i>kajak kanu srednje pruge</i>	0	3	3	1	1	1	0
<i>bodybuilding</i>	2	0	2	1	0	1	0
<i>boćanje</i>	0	1	1	0	0	0	0
<i>atletika paraolimpijci skokovi</i>	1	2	3	0	0	3	0
<i>atletika paraolimpijci F31- F34/F51-F53</i>	0	2	2	0	0	0	0
<i>atletika paraolimpijci bacanje stoj</i>	3	5	8	0	0	5	0
<i>obaranje ruku</i>	3	0	3	1	0	1	0

<i>hokej na ledu</i>	4	0	4	1	0	1	0
<i>dizanje utega</i>	16	0	16	4	5	9	0
<i>streličarstvo</i>	0	3	3	0	0	0	0
<i>triatlon paraolimpijci</i>	0	1	1	1	0	1	0
UKUPNO	294	380	674	124	57	122	36
ABP		36	36				

U sklopu međunarodne suradnje prikupljeno je 343 uzorka, od čega 329 na natjecanju, a 14 izvan natjecanja. Provedeno je 326 analiza iz urina kao biološkog materijala i 17 analiza krvi.

SPORT	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	KRV	URIN
atletika	66	1	67	12	55
gimnastika	7	0	7	1	6
rukomet	0	3	3	0	3
vaterpolo	0	1	1	0	1
plivanje	0	1	1	0	1
mačevanje	1	0	1	0	1
judo	22	0	22	0	22
jedrenje	0	1	1	0	1
taekwondo	0	1	1	0	1
streljaštvo	171	0	171	0	171
veslanje	10	0	10	0	10
karate	14	0	14	2	12
rukomet - gluhi	10	0	10	0	10
streličarstvo	16	0	16	0	16
atletika - paraolimpijci	0	2	2	0	2
kajak kanu	0	4	4	2	2
skokovi u vodu	12	0	12	0	12
UKUPNO	329	14	343	17	326

Služba za antidoping HZJZ-a nastavila je s provedbom steroidnog modula biološke putovnice kojim se vrlo pouzdano otkrivaju najniže koncentracije egzogeno unesenih sredstava iz skupine S1 (anabolički steroidi) koji pripadaju nespecificiranim tvarima.

Programom hematološkog modula biološke putovnice sportaša obuhvaćeno je u 2020. godini trinaest sportaša.

Skupina određena za testiranje

U Skupini određenoj za testiranje bilo je 75 sportaša. Sportašima se pružala pomoć u dostavljanju podataka o lokaciji, omogućila edukacija i dostupnost putem telefona. WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu primjenjivao se na Skupinu određenu za testiranje u skladu s Planom testiranja.

Dopinški kontrolori

Nadzor rada dopinških kontrolora kontinuirano se provodi tijekom cijele godine nadzorom rada na terenu i nadzorom obrazaca s dopinških kontrola.

U Zagrebu je 11. i 12. svibnja 2021. održan akreditacijski tečaj za dopinške kontrolore.

Reakreditacijski ispit i radionica, radi epidemiološke situacije, ove godine održani su u tri grada. 11. prosinca u Zagrebu, 12. prosinca u Splitu i 13. prosinca u Rijeci.

Programska podrška za testiranje

Praćenje specifičnih analiza po sportovima omogućeno je korištenjem programa APLIKATA.

Postupanje s uzorcima

S ciljem jačanja lanca čuvanja uzoraka i održavanja što je moguće veće kvalitete uzoraka za analizu uz postojeće mjere čuvanja uzoraka i sustav pohranjivanja i alarmiranja osigurava se prijenos uzoraka u prijenosnim rashladnim kutijama (cool box) uz kontrolu temperature tijekom transporta (data logger) u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

Istrage i prikupljanje podataka

U Odjel za testiranje i istrage Službe za antidoping Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo integriran je i rad Odsjeka za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila.

Na internetskoj stranici Službe za antidoping otvoren je portal 'Prijavi doping' putem kojeg svi zainteresirani mogu anonimno prijaviti kršenje antidopinških pravila. Nadamo se da će sportaši, sportski djelatnici i ljubitelji sporta u Hrvatskoj iskoristiti ovu mogućnost i da će prijavljivanjem dopinga pridonijeti borbi za čist sport.

Odsjek za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila kontinuirano prati sportaše i prateće osoblje sportaša za koje postoje informacije o mogućem kršenju antidopinških pravila. Na osnovu prikupljenih podataka donose se zaključci na osnovu kojih se provode daljnji postupci i mjere koje uključuju testiranje sportaša na natjecanju i izvan natjecanja, dodatno praćenje sportaša i pratećeg osoblja sportaša, te uključivanje u Skupinu određenu za testiranje HZJZ-a.

Propusti u podacima o lokaciji

U 2021. godini završen je postupak za trinaest propuštenih testiranja.

Postupanje s rezultatima

Stegovno vijeće

U sklopu postupanja s rezultatima, održane su tri sjednice Stegovnog vijeća HZJZ-a.

U 2021. godini četvorica sportaša su bila pozitivna na zabranjene tvari.

Protiv jednog sportaša je pokrenut stegovni postupak pred Stegovnim vijećem HZJZ-a. Za dvojicu sportaša je u tijeku postupak revizije. Nakon provedene revizije protiv jednog sportaša nije pokrenut stegovni postupak.

Dvije sjednice Stegovnog vijeća HZJZ-a održane u 2021. godini vezane su uz nepovoljne laboratorijske nalaze iz 2020. godine (predmeti SP 03/20 i SP 01/21).

Stegovno vijeće HZJZ je u 2021. godine zasjedalo tri (3) puta zbog kršenja odredbi Pravilnika za borbu protiv dopinga HZJZ-a:

Tabelarni prikaz zasjedanja Stegovnog vijeća

Datum zasjedanja	Sport	Prekršitelj	Vrsta i skupina tvari s Popisa	Stegovna mjera	Odredba Pravilnika koja je prekršena	Opaska
21.01.2021. SP 03/20	hrvanje	sportaš	delta-9-tetrahidrokanabinol (THC)(S8)	6 mjeseci nepodobnosti	2.1	
23.03.2021. SP 01/21	hrvanje	sportaš	metabolit GW1516 (S.4.5.1)	3 godine nepodobnosti	2.1	
23.11.2021. SP 02/20	taekwondo	sportaš	kokain (S6 A)	3 mjeseca nepodobnosti	2.1	

Žalbeno vijeće

Žalbeno Vijeće HZJZ-a u 2021. godini nije zasjedalo.

3. PREVENCIJA DOPINGA

Služba za antidoping je u okviru raspoloživih resursa i ograničenja povezanih s pandemijom korona virusom nastavila provoditi program edukacije ciljnih skupina za koje je nadležna i koje su uključene u njenu skupinu za edukaciju. Ciljne skupine bili su sportaši iz skupine određene za testiranje, profesionalni sportaši, natjecatelji u prvim ligama, sportaši međunarodnog ranga, sportaši iz „rizičnih sportova“, olimpijski kandidati, sportaši koji se nakon isteka sankcije vraćaju natjecanju te drugi sudionici koji sudjeluju u vrhunskom sportu (treneri, liječnici, fizioterapeuti, itd.). Na provođenje edukacije putem predavanja i Athlete Outreach programa izrazit utjecaj je imala pandemija i epidemiološke mjere koje su bile na snazi. Ograničene mogućnosti održavanja predavanja uživo pokušali smo kompenzirati online predavanjima. Također, usmjerili smo se na osiguranje online edukacijskih alata na ADEL platformi (WADA-in edukacijski program) i na njihovom prevođenju na hrvatski jezik. Rezultat je velika količina prevedenog materijala što je uveliko olakšalo korištenje i učinilo ih još dostupnijim našim korisnicima.

Realizacija planiranih edukacijskih aktivnosti uključila je različite metode informiranja sportaša i sportske zajednice kako bi se ograničenja u uvjetima pandemije svela na najmanju moguću mjeru. Edukacija sportaša i pratećeg osoblja sportaša provodila se sljedećim načinima:

- Predavanja (klasična i online predavanja)
- Online edukacija putem ADEL-a
- Komunikacija pute web stranice i newslettera
- Informiranje putem magazina NE!dopingu, brošura i letaka
- Direktna komunikacija sa sportašima i pratećim osobljem sportaša putem telefona ili emaila o svim antidopinškim temama.

Predavanja

Tijekom 2021. održano je dvadeset (20) predavanja, te je tim vidom edukacije obuhvaćeno oko 900 osoba. Edukacija je, osim sportaša, uključila i učitelje, studente, trenere, pravnike, suce, liječnike i dopinške kontrolore.

Prikaz održanih predavanja u 2021. prema kategorijama

TIP PREDAVANJA / RANG	BROJ PREDAVANJA	BROJ SUDIONIKA
NACIONALNI RANG*	1	1
MEĐUNARODNI RANG (REPREZENTACIJA)	3	387
MLAĐI UZRASTI SPORTAŠA	1	232
Nespecificirano**	16	265
UKUPNO	20	885

*NACIONALNI RANG – edukacija člana medicinskog tima (liječnik) u sklopu programa 'Edukacija edukatora'

**Nespecificirano - ciljane grupe koje uključuju trenere, pravnike, suce, liječnike, farmaceute, studente, dopinške kontrolore

Prikaz održanih predavanja u 2021. prema sportovima

SPORT	UKUPNO AKTIVNOSTI
plivanje	2
dizanje utega	1
nogomet	1
odbojka	1

Suradnja sa zdravstvenom komisijom HOO-a

U izvještajnom razdoblju nastavljena je kontinuirano dobra suradnja sa Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora kroz koju smo predstavili Popis zabranjenih sredstava za 2021. i 2022. i dali pregled svih aktualnih trendova iz područja antidopinga u Hrvatskoj i u svijetu, kao i specifičnosti testiranja u vrijeme pandemije koronavirusom.

Athlete Outreach

U navedenom razdoblju nije bilo Athlete Outreach programa zbog pandemije Covid-19.

Tiskani materijali

Popis zabranjenih sredstava za 2021. godinu tiskan je krajem 2020. u nakladi od 1.500 komada A4 formata, te je u siječnju 2021. distribuiran korisnicima. Popis se također nalazi na web stranici Zavoda od prosinca 2020.

Krajem 2021. pripremljen je i tiskan Popis zabranjenih sredstava za 2022. godinu u nakladi od 1.500 komada A5 formata.

Tijekom 2021. izašlo je šest (6) brojeva magazina NE!DOPINGU u nakladi od 600 primjeraka. Magazin je distribuiran nacionalnim savezima, sportskim klubovima, školama, zdravstvenim ustanovama, sportašima, sportskim djelatnicima i članovima Povjerenstava u sklopu Službe za antidoping HZJZ-a.

Tijekom 2021. u svrhu promocije nadalje su korišteni letci, pripremljeni i tiskani u suradnji s Odjelom za dodatke prehrani i biološki aktivne tvari HZJZ-a. Letci su izrađeni u svrhu podizanja svijesti o štetnosti dopinga i mogućnostima edukacije i informiranja o dodacima prehrani.

Programi za online edukaciju (ADEL platforma)

Služba za antidoping provodila je aktivnosti promocije nove online edukacijske platforme ADEL (Anti-Doping Education and Learning) koju je početkom siječnja 2021. postavila WADA. ADEL je nova i poboljšana verzija WADA ALPHA edukacijskog programa. Putem ove platforme, omogućuje se antidopinška edukacija sportaša, pratećeg osoblja sportaša kao i svih zainteresiranih za ovu temu. Raspon tečajeva i edukacijskih programa je širok, tečajevi se dodjeljuju ovisno o razini i ulozi u sportu. Uspješnim završetkom edukacijskih aktivnosti omogućeno je stjecanje certifikata čiji je rok valjanosti dvije godine. S ciljem da ih učinimo što dostupnijim našim korisnicima, veliki dio vremena se utrošio na prevođenje tečajeva i edukacijskih programa na hrvatski jezik. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. bilo je ukupno 2517 prijava na dostupne tečajeve što uključuje prethodnu registraciju korisnika kao prvi korak prije pristupanja ponuđenim online tečajevima. Jedan registrirani korisnik može pristupiti jednom ili više ponuđenih tečajeva. Ukupan broj registriranih korisnika na ADEL platformi u gore navedenom razdoblju bio

je 428, što uključuje sportaše, trenere, medicinsko osoblje i dr. Navedena platforma omogućuje praćenje po raznim kriterijima, kako korisnika tako i edukacijskih programa, što će biti korisno prilikom planiranja daljnjih antidopinških edukacijskih aktivnosti.

Web stranica

Web stranica Službe za antidoping HZJZ-a aktivno je korištena u svrhu kontinuirane informiranosti i edukacije o aktualnostima iz područja antidopinga svih sudionika u sportu kao i o programu antidopinga u vrijeme pandemije korona virusom. Sportašima i svim zainteresiranim sudionicima svijeta sporta omogućen je pristup na web stranici Popisu registriranih lijekova u Hrvatskoj koji sadrže neku od tvari zabranjenih Popisom zabranjenih sredstava. Taj Popis kontinuirano se ažurira na mjesečnoj bazi u suradnji s Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode. Također, redovito se ažurira sadržaj prikaza zabranjenih lijekova u Hrvatskoj putem napredne tražilice, što omogućuje pretraživanje baze tih lijekova upisom znakova za pretraživanje, čime se olakšava pronalaženje određenog zapisa.

Putem web stranice omogućili smo podršku i za sve ostale segmente antidopinških aktivnosti (testiranje, terapijska izuzeća, legislativa, brošure itd.), gdje se također nalazi i WADA-in video provedbe dopinške kontrole s hrvatskim prijevodom.

Na web stranici Službe za antidoping postavljeni su svi relevantni dokumenti vezani uz novu antidopinšku regulativu (Kodeks, Pravilnik o antidopingu, te svi međunarodni standardi: Popis zabranjenih sredstava za 2021. (od listopada 2021. i za 2022.), Međunarodni standard za testiranje i istrage, Međunarodni standard za laboratorije, Međunarodni standard za terapijska izuzeća, Međunarodni standard za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodni standard za sukladnost potpisnika s Kodeksom, Međunarodni standard za edukaciju i Međunarodni standard za postupanje s rezultatima).

Platforme za sigurnu transmisiju povjerljivih informacija

Tijekom 2021. godine nastavljeno je korištenje sustava za prijavu terapijskih izuzeća i za prijavu sumnji vezanih uz primjenu dopinga s obzirom da se radi o osjetljivim područjima gdje je osobito nužno zaštititi informacije koje se dobivaju tim putem (osobni podaci, medicinske informacije, podaci koji po svojoj prirodi jesu strogo povjerljivi i koje je potrebno zaštititi od neovlaštenog pristupa).

Newsletter

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavljeno je slanje antidopinškog newslettera, dinamikom od dva (2) newslettera mjesečno. Svrha planiranog newslettera je intenziviranje komunikacije sa zainteresiranim sudionicima sportske zajednice u Hrvatskoj.

Odnosi s javnošću

Mediji imaju izuzetno važnu ulogu u prenošenju antidopinških informacija. S hrvatskim medijima ostvarujemo dobru suradnju. Nakon svakog priopćenja za javnost, odgovaramo na pitanja novinara vezano uz objavljeni slučaj, u mjeri koliko to dozvoljavaju odredbe Kodeksa.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI I MEĐUNARODNA SURADNJA

Tijekom 2021. Služba za antidoping je sudjelovala u sljedećim aktivnostima u okviru međunarodne suradnje:

- Suradnja sa Svjetskom antidopinškom agencijom (WADA)
- Suradnja s Institutom nacionalnih antidopinških agencija (iNADO)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, savjetodavnih skupina Vijeća Europe (T-DO)
- Sudjelovanje u radu organizacije CEADO (Central European Anti-Doping Organisation) – redoviti online sastanci (telekonferencija) uslijed pandemije korona virusom; potpisan je memorandum suglasnosti (Memorandum of Understanding) između WADA-e i CEADO grupe radi sudjelovanja u zajedničkim projektima edukacije u vezi antidopinga. Planirano je nastaviti suradnju oko unaprjeđenja antidopinškog ustroja u zemljama EERADO uz podršku i dijeljenje znanja na tom području od strane zemalja članica CEADO grupe, a sam projekt WADA-CEADO-EERADO bit će kontinuiranog trajanja dok bude postojala potreba za podrškom na tom području
- Podrška Upravi za sport pri Ministarstvu turizma i sporta vezano za zasjedanje radne skupine za sport EU
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na Svjetskom kongresu WADA-e u Lausanni 2021. – sastanak nije realiziran zbog pandemije korona virusom, te je odgođen za 2022. godinu
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na godišnjem sastanku i workshopu iNADO-a u Lausanni - sastanak nije realiziran zbog pandemije korona virusom, no održan je sastanak putem telekonferencije
- Pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku Komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA) i Monitoring skupine Vijeća Europe (T-DO) - sastanci su realizirani online putem
- Suradnja s Međunarodnom agencijom za testiranje (ITA)

- Suradnja s laboratorijem u Seibersdorfu – standardna suradnja vezana uz testiranje uzoraka sportaša te sudjelovanje na antidopinškoj radionici iz područja 'Intelligence & Investigation program' NADO-a (29.11.2021) uz održavanje tematskog predavanja
- Suradnja s antidopinškim organizacijama oko specifičnih pitanja (testiranje, edukacija, prikupljanje informacija)
- pripremne aktivnosti i sudjelovanje na sastanku COP8 UNESCO-a (online sudjelovanje) - provedeno je usuglašavanje oko delegacije na COP8 UNESCO-a, pri čemu je od tri člana delegacije voditelj delegacije bila zamjenica stalnog predstavnika RH za UNESCO, dok su dva delegata imenovana iz antidopinške organizacije (Služba za antidoping). U razdoblju od 26-28.10.2021 Služba za antidoping sudjelovala je virtualnim putem na konferenciji država članica COP8 UNESCO-a te je pružana kontinuirana podrška voditeljici delegacije oko stručnih i strateških pitanja vezanih uz odluke ili glasovanja. Prema izvješću COP8 za ocjenu sukladnosti pojedinih zemalja članica, Republika Hrvatska je ostvarila razinu sukladnosti od oko 70%.

Sudjelovanje na na radionicama i projektima

- sudjelovanje na online sastanku s tvrtkom Ecorys u ime Europske komisije (DG EAC) o borbi protiv anaboličkih steroida i ljudskih hormona rasta u sportu (8. siječnja 2021)
- sudjelovanje u diseminaciji upitnika prema trenerima po pitanju antidopinške edukacije (projekt od Carnegie School of Sport, Leeds Beckett University, Fairfax Hall 202, Headingley Campus, Leeds, LS6 3QS, United Kingdom)
- sudjelovanje u upitniku za nacionalne antidopinške organizacije po pitanju poštivanja prava sportaša u antidopinškim postupanjima (Overview Project on Human Rights and fair procedure in anti-doping proceedings) u organizaciji azerbejdžanske antidopinške organizacije
- sudjelovanje u projektu prikupljanja informacija o antidopinškim postupanjima NADO-a, u organizaciji NADO-a Azerbajđana
- sudjelovanje u projektu prikupljanja informacija o provođenju istraživanja u području društvenih znanosti, vezano uz antidoping (Social Science Research Collaboration Platform Stakeholder Survey 2021)

- sudjelovanje na simpoziju WADA-e za suradnju sa službama za istrage vezano uz antidopinška postupanja (27.5.2021.)
- sudjelovanje na online edukaciji 'Clinical implications of novel psychoactive substances' u organizaciji: International Society for the Study of Emerging Drugs (ISSED) (21.5.2021)
- sudjelovanje u programu edukacije EERADO zemalja na online prezentacijama antidopinškog ustroja u zemljama CEADO grupe, prema planu podjele tema dobivenog uz suradnju s WADA-om (2.6.2021. Program testiranja – Austrija; 9.6.2021.; Program edukacije – Slovenija i Slovačka; 17.6.2021. Program 'Intelligence & Investigation' – Hrvatska i Austrija; 24.6.2021. i 15.7.2021. Program 'Postupanje s rezultatima' – Poljska;; 8.7.2021. Program 'Terapijska izuzeća' i 'Zaštita podataka' – Srbija i Mađarska
- sudjelovanje na antidopinškom simpoziju UEFA-e (radionica) radi planiranja provođenja antidopinških aktivnosti u nacionalnim ligama – 18. i 19.8.2021 – online sastanak; nastavno na taj sastanak, održan je pripremni sastanak Službe za antidoping s predstavnikom Hrvatskog nogometnog saveza (24.8.2021) radi definiranja pitanja suradnje u području edukacije iz antidopinga
- sudjelovanje na online sastanku iNADO-a vezano uz nadzore WADA-e - 25.8.2021
- sudjelovanje na antidopinškoj godišnjoj radionici laboratorija iz Seibersdorfa, iz područja 'Intelligence & Investigation program' NADO-a (29.11.2021) uz održavanje tematskog predavanja

5. TERAPIJSKA IZUZEĆA

Tijekom izvještajnog razdoblja, rad Povjerenstva za TUE odvijao se u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća te u skladu s Pravilnikom o odobravanju terapijskih izuzeća.

Tijekom 2021. godine zaprimljeno je četrnaest (14) zahtjeva za dobivanje terapijskog izuzeća. Od toga:

- Povjerenstvo je razmatralo jedanaest (11) pojedinačnih zahtjeva za TUE (od toga je deset ispunjavalo uvjete prema smjernicama za dobivanje TUE-a)
- U tri (3) slučaja zahtjeva za TUE nisu bili ispunjeni uvjeti za razmatranje zahtjeva na sjednici Povjerenstva

Na sjednicama Povjerenstva u 2021. Odobreno je ukupno deset (10) terapijskih izuzeća, od toga sedam (7) proaktivnih (PA) te tri (3) retroaktivna (RA). Na sjednici Povjerenstva odbijen je jedan (1) zahtjev za TUE zbog neispunjavanja posebnih kriterija za odobrenje TUE-a iz Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća (točka 4.2.d - TUE se ne može odobriti za tvar čije uzimanje je posljedica prethodnog uzimanja tvari koja je bila zabranjena u vrijeme korištenja, što uključuje uzimanje takve tvari bez terapijskog izuzeća ili u kontekstu zloporabe). U ovom slučaju tražilo se terapijsko izuzeće za korištenje buprenorfina tijekom natjecanja, a koji je propisan u svrhu liječenja ovisnosti od opijata. Neutemeljeni zahtjevi za TUE rješavani su administrativnim putem bez sazivanja sjednica Povjerenstva.

Tablica 1. - zahtjevi za TUE (2021.)

Ukupan broj zahtjeva	14
Ukupan broj održanih sjednica	11
TUE u postupku	0
Ukupan broj odobrenih TUE	10
Ukupan broj neodobrenih TUE	1
Ukupan broj neutemeljenih zahtjeva	3

Tabelarni prikaz odobrenih terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	tip TUE
deksametazon	lumbago	RA
prednizon	hiperreaktivni rinitis	PA
prednizon	ulcerozni kolitis	RA
inzulin (degludek i aspart)	dijabetes melitus	PA
hormon rasta	nedostatak hormona rasta	PA
metilprednizolon	lumbosakralni sindrom	PA
inzulin (aspart)	dijabetes melitus	PA
prednizon	ulcerozni kolitis	RA
hidroklorotiazid	arterijska hipertenzija	PA
inzulin, hidroklorotiazid	dijabetes melitus; arterijska hipertenzija	PA

Tabelarni prikaz neodobrenih zahtjeva za odobrenje terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	Tip TUE
buprenorfin	sindrom ovisnosti o opijatima	PA

Tabelarni prikaz neutemeljenih zahtjeva za odobrenje terapijskih izuzeća

aktivna tvar	dijagnoza	razlog
prednizon	rekurentna neuspješna implantacija	razdoblje izvan natjecanja
metilprednizolon	tendinoza mišića supraspinatusa	lokalna primjena lijeka
beklometazon i formoterol	astma	lokalna primjena lijeka

Sve odluke povjerenstva za TUE iz izvještajnog razdoblja unesene su u sustav ADAMS i na taj način učinjene dostupnima WADA-i i drugim ovlaštenim organizacijama. Na taj je način osigurana transparentnost postupanja po pitanju terapijskih izuzeća i rada Povjerenstva za TUE.

Vežano uz stupanje na snagu Uredbe o općoj zaštiti podataka (GDPR) 25. svibnja 2018. implementiran je sustav sigurne predaje zahtjeva za TUE elektronskim putem, odnosno putem 'sigurnog TUE portala', čime se u najvećoj mogućoj mjeri štite osobni i povjerljivi podaci osoba koje predaju taj zahtjev. U skladu s ažuriranjem sigurnosnih mjera zaštite takvih podataka, dostupni

su i dodatni načini predaje zahtjeva za TUE, a to su predaja preporučenom poštom i/ili osobna predaja u Službi za antidoping Zavoda za javno zdravstvo.

Tijekom 2021. godine ažurirani su svi prateći dokumenti vezani uz postupak zaprimanja i odobravanja terapijskih izuzeća.

6. MEDICINA I ZNANOST

Savjetovalište je nastavilo pružati usluge sportašima u natjecateljskom i rekreativnom sportu, medicinskom osoblju sportskih saveza i klubova, specijalistima medicine rada i sporta, liječnicima drugih specijalnosti uključenih u liječenje sportaša, sportskim djelatnicima i drugim osobama vezano na probleme primjene lijekova u sportu. Usluge savjetovališta uključuju:

- savjetovanje u vezi tvari i metoda zabranjenih u sportu (savjetovanje sportaša, trenera, fizioterapeuta, liječnika)
- upiti i savjetovanja drugih osoba iz područja antidopinga (roditelji sportaša, nastavnici tjelesnog odgoja, pedagozi, instruktori fitnessa, farmaceuti, liječnici, i druge nespecificirane osobe)

U 2021. godini kroz rad Savjetovališta za antidoping i racionalnu farmakoterapiju obavljene su brojne konzultacije na upite sportskih liječnika, sportaša i trenera koji su se odnosila na primjenu lijekova i dodataka prehrani. Najčešća pitanja su se odnosila na sigurnost uzimanja različitih dodataka prehrani. Pitanja o lijekovima su obuhvatila uzimanje lijekova poput antibiotika, inhalacijskih glukokortikoida, nadomjesnih hormona štitnjače, analgetika, antihistaminika, antihipertenziva, inhibitora protonske pumpe, inzulina, antiepileptika, antidepresiva, lokalnih dekongestiva, ali i anaboličkih steroida, glukokortikoida, nespecificiranih stimulansa, alkohola i kanabisa.

7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME

U 2021. nabavljan je potreban potrošni materijal (kitovi za dopińške kontrole, zaštitne maske i rukavice, viziri, te beskontaktni termometri) kao i ostala potrebna oprema.